

PNxL àmbit 5: món audiovisual i mitjans de comunicació

Hem de ser conscients que el català ha aguantat tota mena d'escomeses mentre no existien els mitjans audiovisuals de comunicació de masses (MCO). Tot i que l'arraconament progressiu del català no es deu únicament als MCO, sense una presència dinàmica del català als MCO que resulti atractiva per als més joves el català té poques possibilitat de supervivència.

Aquesta presència dinàmica ha d'incloure totes les noves estratègies comunicatives que van apareixent sota l'etiqueta difusa de Xarxes Socials (XSs), com ara youtube o tik-tok i tot el que pugui venir en el futur.

TV3 hauria de ser una màquina de promoure tots aquests usos internàutics en català. Per exemple muntant programes participatius com és APM que difonguin canals de Youtube en català amb recompensa econòmica per als creadors de continguts. Dit en altres mots: el pressupost de TV3 hauria de servir per a recompensar els creadors de continguts internàutics en català que aconseguixin més impacte a les XSs.

Cal revertir la situació actual (en què la CCMA és una constel·lació de canals adreçats bàsicament a la població adulta, amb predomini aclaparador de continguts informatius i esportius) i concentrar la majoria dels recursos en canals estratificats i diferenciats generacionalment (diguem-ne, per entendre'ns, Canal de la mainada [0-6], dels preadolescents [7-12] i d'adolescents [13-18]), encara que calgui prescindir d'un canal d'esports (que es podria combinar amb el 3-24). Evidentment seria preferible incrementar el nombre de canals, que ens van reduir quan va arribar l'ampliació de l'oferta amb la TDT. En tot cas, cap dels tres canals generacionals hauria de tenir

menys pressuposts que aquell que el canal Esport3 dediqui a personal i drets d'emissió junts. Ens hi va el futur.

Quan estem tancant aquesta aportació al PNxL s'anuncia que el Súper3 s'estructurarà en S3 i X3. Intuïm que això va en la bona direcció, excepte pel fet que, aparentment, no seran canals concurrents i simultanis, sinó que es repartiran una part del temps del canal 33.

Per a fer més rendible socialment en els més joves la inversió que creiem necessària, caldria que el món escolar, en totes les etapes, implementi activitats al voltant de la programació televisiva adreçada als alumnes, tant de continguts enciclopèdics com de valors i lleure, que els creïn l'hàbit d'informar-se en català i també que promoguin els jocs i el fet de jugar en català.

De cara al públic en general, creiem que la subvenció pública a productes audiovisuals s'ha de condicionar a la seva producció en català i exhibició exclusivament en VO a tots els Països Catalans (amb l'excepció dels casos en què la tria lingüística queda a criteri de l'espectador, com en els DVDs de consum domèstic, els subtítols a TV3...).

Tampoc és acceptable la pràctica diglòssica de suposar que les coses importants i el món dels diners no admeten el català; per això, els mitjans públics i els que rebin subvencions només haurien de difondre publicitat en català (inclosa la retolació i la llengua dels influenciadors convidats) i caldria regular que, en les exhibicions cinematogràfiques anunciades en català, també hi fossin els anuncis previs a l'exhibició.

Finalment, abordem un aspecte ideològic que pot despertar reticències, però que ve avalat pel seu ús i el seu èxit en el passat. Ens referim a l'enginyeria

social d'emprar les produccions pròpies per a promoure canvis d'actitud de la població; concretament, pensem en el treball de certes sèries a partir de finals dels 90 per a combatre l'homofòbia i fomentar l'acceptació de la diversitat de gènere.

Atès que és un tema que pot aixecar susceptibilitats, preferim posar-lo en boca d'una font autoritzada:

"Gràcies a la feina permeable del periodisme s'ha millorat molt la percepció de lesbianes, gais i transsexuals, també per la presència de professionals com Jesús Vázquez i Boris Izaguirre, perquè fins a finals dels noranta només donaven testimoni com a homosexuals els vinculats al camp de l'activisme. Les sèries de TV3, les primeres en incorporar gais i lesbianes, han col·laborat en el repte d'assumir la diversitat i respecte de les persones amb independència de la seva orientació sexual".

Aquesta valoració de Jordi Petit, president honorífic de la Coordinadora Gai-Lesbiana de Catalunya, només és una punta del seu recull sobre l'evolució del fet homosexual i els mitjans de comunicació que aborden els seus dos llibres *25 años más* (Ed. Icaria) i *Vidas del arco iris* (Ed. De Bolsillo). ¹

Doncs, creiem que s'ha d'implantar la mateixa enginyeria social a les produccions de TV3 per tal de normalitzar:

1. la perseverança en català;
2. el retret als que se subordinen;
3. el parlar imperfecte dels neoparlants (amb actors que siguin neoparlants autèntics) com la cosa més normal del món;
4. que adquirir el català és la manera de fer-se català;

¹ Vegeu «La informació no acaba de sortir de l'armari», de Carme Escales [324338-Text de l'apos:article-462912-1-10-20170614.pdf](#)

5. que l'heroi de la pel·lícula sigui el neoparlant que planta cara cada vegada que se li adrecen en castellà per falsa educació;
6. que el més revolucionari avui és parlar en català (aquest darrer punt pensant en adolescents que ja tinguin consciència cívica com per a valorar per què el capitalisme i el poder polític tendeixen a bandejar les llengües minoritàries)

De la mateixa manera que Jordi Petit posa en valor el paper jugat per comunicadors favorables a la diversitat de gènere, caldrà que els entrevistadors i conductors de debats i tertúlies també facin militància de la perseverança en català i corregeixin en llurs programes tant la subordinació dels catalanoparlants com qualsevol menysteniment als neoparlants que tinguin vacil·lacions o alguna deficiència lingüística.

De la qualitat del català a l'audiovisual en parlarem en un altre àmbit.